

Arbejdsgrupperapport

**Arbejdsgruppe til udarbejdelse af initiativer til øget kontrol af
dyresundhed og dyrevelfærd hos pelsdyravlere**

1. Indledning	3
1.1 Baggrund for arbejdsgruppens nedsættelse.....	3
1.2 Arbejdsgruppens sammensætning	4
1.3 Arbejdets forløb i arbejdsgruppen.....	4
2. Sammendrag	6
2.1 Uddannelseskrav.....	6
2.2 Obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler og incitamentsstruktur	6
2.3 Branchekodeks dækkende god farmpraksis	7
3. Baggrund	8
3.1 Gældende regler	8
3.1.1 Gældende regler for beskyttelse af mink (pelsdyr)	8
3.1.2 Gældende regler for hold af mink (pelsdyr)	8
3.1.3 Gældende regler for lægemiddelanvendelse hos mink (pelsdyr)	8
3.2 Minkens produktionscyklus.....	8
3.3 Forekommende sygdoms- og sundhedsproblemer i minkfarme	10
4. Uddannelse af pelsdyravlere	11
4.1 Indledning.....	11
4.2 Uddannelsesmodel	11
4.3 Læringsmål	12
4.4 Undervisningens indhold (i alt 4 dage)	12
4.5 Undervisningens indhold i forhold til medicin håndteringskurset	14
4.6 Medicin håndteringskursus	14
5. Model for obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler mellem minkavlere og praktiserende dyrlæger	16
5.1 Indledning.....	16
5.2 Formål med obligatorisk sundhedsrådgivning i minkproduktionen	16
5.3 Omfang af obligatorisk sundhedsrådgivning	17
5.4 Antal årlige besøg.....	17
5.5 Rådgivningsbesøgets indhold	17
5.6 Incitamentsstruktur	19
5.7 Medicin	20
6. Branchekodeks for god farmpraksis	21
6.1 Indledning.....	21
6.2 Branchekodeks	21
6.3 Indhold.....	21
7. Status for Dansk Pelsdyravlerforenings iværksatte initiativer	24
7.1. Dansk Pelsdyravlerforenings ”Tjek på farmen” kampagne	24
7.2. ”Farm-Cockpit” nyt IT–managementsystem til pelsdyrfarme	24
8. Økonomiske konsekvenser	26
8.1 Indledning.....	26
8.2 Vurdering af økonomiske konsekvenser ved obligatoriske initiativer	26
8.2.1 Indførelse af uddannelseskrav	26
8.2.2 Indførelse af obligatorisk sundhedsrådgivning	27
8.3 Vurdering af de økonomiske konsekvenser ved indførelse af frivillige initiativer	27
8.3.1 Brug af branchekodeks	27
8.4 Vurdering af udgifter til den offentlige kontrol fra 2011.....	27
9. Vurdering af behov for lovgivning	28
9.1 Uddannelseskrav.....	28
9.2 Obligatorisk sundhedsrådgivning.....	29
9.3 Lægemiddelanvendelse	29
10. Tidsplan og evaluering	30
Bilag 1	31
Bilag 2	33

1. Indledning

1.1 Baggrund for arbejdsgruppens nedsættelse

Der er i efteråret 2009 kommet særlig fokus på mulige dyrevelfærdsproblemer i danske pelsdyrfarme, hvor tv-udsendelser med billeder af dyr med sår, bylder og andre fysiske skader har gjort stærkt indtryk. Det blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med det formål at udarbejde forslag til systemer, der løbende skal sikre overvågning og håndtering af eventuelle dyrevelfærdsproblemer.

Den nedsatte arbejdsgruppe skulle udarbejde forslag til gennemførelse af nedenstående initiativer:

- Lovpligtigt uddannelseskrav for nye pelsdyravlere. Der introduceres ligeledes et krav om periodisk efteruddannelse for samtlige pelsdyravlere.
- Obligatorisk sundhedsrådgivningsaftaler mellem pelsdyravlere og praktiserende dyrlæger. Der defineres incitament, så god landmandspraksis indebærer mindre offentlig kontrol og om muligt krav om færre obligatoriske rådgivningsbesøg.
- Branchekodeks dækkende god farmpraksis på dyrevelfærdsområdet.

Dansk Pelsdyravlerforening besluttede i slutningen af 2009 at:

- Gennemføre konsulentbesøg hos samtlige medlemmer svarende til ca. 1500 pelsdyrfarme i de første måneder af 2010. Besøgene er prioriteret således, at farme, som er vurderet at have størst behov for vejledning, besøges først.
- Introducere et farm-managementsystem "Farm-Cockpit", som via løbende produktionsovervågning understøtter korrekt management på hver enkelt farm, baseret på bl.a. egenkontrolsystemer og branchekodekset.

Arbejdsgruppens kommissorium omfatter generelt kødædende pelsdyr. Da mink udgør 99,9 % af pelsdyrproduktionen i Danmark, er de beskrevne initiativer koncentreret om minkproduktionen. Arbejdsgruppen er enig om, at de beskrevne initiativer bør omfatte pelsdyrfarme og anlæg, hvor der holdes eller opdrættes et antal af mindst 20 voksne hundyr eller 100 hvalpe.

For så vidt angår rævefarme, vil der alene være behov for obligatorisk sundhedsrådgivning, da der allerede foreligger et krav om uddannelse for ræveavlere.

1.2 Arbejdsgruppens sammensætning

Til at beskrive ovenstående initiativer i detaljer blev der af Fødevarestyrelsen nedsat en teknisk arbejdsgruppe med følgende sammensætning:

Fødevarestyrelsen:	Per Henriksen (Formand)
København Fur:	Lars Skjoldegaard
København Fur:	Sander Jakobsen
Den Danske Dyrlægeforening:	Johanne Østerbye
Den Danske Dyrlægeforening:	Øyvind Runge Jepsen
Den Danske Dyrlægeforening:	Peder Elbek fra 3.3.2010
Landbrug & Fødevarer:	Per Olsen
Justitsministeriet:	Inge Birgitte Møberg indtil 1.3.2010
Justitsministeriet:	Karin Baunsgaard fra 1.3.2010
Aarhus Universitet:	Steen Henrik Møller
Plantedirektoratet:	Anders Christian Jensen indtil 22.3.2010
Plantedirektoratet:	Kari Lundsager fra den 22.3.2010
Fødevareministeriet:	Katrine Lindegaard
Fødevarestyrelsen:	Jan Mousing
Fødevarestyrelsen:	Anne Sofie Grove
Fødevarestyrelsen:	Nicolai Rosager Weber fra 3.3.2010
Fødevarestyrelsen:	Christian Strøyer fra 3.3.2010

Arbejdsgruppens kommissorium fremgår af bilag 1.

1.3 Arbejdets forløb i arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen har afholdt følgende møder:

15. december 2009

3. marts 2010

7. april 2010

I forlængelse af mødet den 15. december blev tre underarbejdsgrupper nedsat:

Underarbejdsgruppe vedrørende obligatorisk sundhedsrådgivning:

Aarhus Universitet:	Steen Henrik Møller (Formand)
København Fur:	Lars Skjoldegaard
Den Danske Dyrlægeforening:	Johanne Østerbye
Den Danske Dyrlægeforening:	Øyvind Runge Jepsen
Praktiserende dyrlæge:	Peder Elbek
Minkavler:	Tage Pedersen

Underarbejdsgruppe vedrørende branchekodeks:

København Fur:	Lars Skjoldegaard (Formand)
Den Danske Dyrlægeforening:	Johanne Østerbye
Den Danske Dyrlægeforening:	Øyvind Runge Jepsen
Praktiserende dyrlæge:	Peder Elbek
Aarhus Universitet:	Steen Henrik Møller
Fødevarestyrelsen:	Lisbet Licht-Larsen
Plantedirektoratet:	Anders Christian Jensen
Landbrugets Rådgivningscenter:	Hans Henrik Møller

Underarbejdsgruppe vedrørende uddannelseskraft for pelsdyravlere:

Fødevarestyrelsen:	Anne Sofie Grove (Formand)
København Fur:	Lars Skjoldegaard
Aarhus Universitet:	Steen Henrik Møller
Jordbrugets uddannelser	Henning Gregersen

Disse underarbejdsgrupper afrapporterede d. 19. februar 2010 konklusionerne for underarbejdsgruppernes arbejde. Konklusionerne indgår i denne rapport.

2. Sammendrag

Minkproduktionen foregår med en meget karakteristisk årscyklus, hvor specifikke livsytringer er synkroniseret i hele besætningen.

Det generelle indtryk er, at sygdomsforekomsten blandt mink er lav i forhold til andre husdyrproduktioner i Danmark. I vinter-, parrings- og drægtighedsperioden er der normalt få problemer.

2.1 Uddannelseskrav

Arbejdsgruppen er enig om, at alle nyetablerede minkavlere skal have et "kørekort", der opnås ved at gennemføre et lovpligtigt 4 dages kursus der indeholder følgende elementer:

- Lovgivning og offentlig kontrol med pelsdyravlen
- Indhold i sundhedsrådgivningsaftaler
- Minkens biologi og årlige cyklus
- Tolkning og anvendelse af minkens adfærd
- Medicinhåndtering

For at få fornyet sit "kørekort" skal minkavleren gennemføre et endagskursus med fokus på den seneste udvikling indenfor minkenes sundhed og velfærd. Efteruddannelsen skal gennemføres hvert 3. år. Eksisterende minkavlere skal gennemføre dette kursus inden udgangen af 2011.

Der bør herudover indføres et krav om efteruddannelse med fokus på sundhed, registreringer mv. af allerede etablerede minkavlere. Denne efteruddannelse kan gennemføres ved det første sundhedsrådgivningsbesøg, hvor den praktiserende dyrlæge sammen med pelsdyrsavleren gennemgår smittebeskyttelse, burindretning, optegnelser over døde dyr og medicinanvendelse samt korrekt håndtering af syge og tilskadekomne mink.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at stille krav om uddannelse af minkavlere uden ændring af bestemmelserne i lov om hold af dyr. Forslag til ændring af lov om hold af dyr forventes fremsat i efteråret 2010 og forventes færdigbehandlet i løbet af foråret 2011. Krav om uddannelse forventes i givet fald at kunne træde i kraft efter færdigbehandlingen af lovforslaget. Indtil da vil der være tale om en frivillig ordning.

2.2 Obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler og incitamentsstruktur

Sundhedsrådgivningsaftalen bør bygge på samme principper som gør sig gældende indenfor svine- og kvægsektoren. Formålet med aftalen er at sikre optimal sundhed og velfærd for minkene og dermed yde et væsentligt bidrag til et optimalt produktionsresultat.

En aftale om obligatorisk sundhedsrådgivning bør omfatte fire årlige besøg, der placeres inden for en fast tidsramme.

Besætninger med bøder eller domme for tidligere lovovertrædelser i relation til dyrevelfærd, sundhed og medicinforbrug placeres i Mindre God Landmandspraksis (MGLP). Placering i MGLP betyder, at der skal udføres 6 årlige rådgivningsbesøg året efter. Til ovenstående incitamentsstruktur skal dog bemærkes, at Dansk Pelsdyravlerforening, Den Danske

Dyrlægeforening samt Århus Universitet finder det uhensigtsmæssigt, at ekstra dyrlægebesøg anvendes som "straf".

Arbejdsgruppen er enig om, at obligatorisk sundhedsrådgivning bør omfatte pelsdyrfarme og anlæg, hvor der holdes eller opdrættes mindst 20 voksne hunde eller 100 hvalpe.

På baggrund af dyrlægens kendskab til minkfarme omfattet af obligatorisk sundhedsrådgivning kan der receptordineres medicin til løbende behandling af kendte lidelser i besætningen.

Krav om obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler forventes at træde i kraft i løbet af oktober 2010.

2.3 Branchekodeks dækkende god farmpraksis

Branchekodekset for god farmpraksis med hensyn til bl.a. dyrevelfærd på minkfarme vil bestå af specifikke bilag på relevante emner. Under hvert bilag fremgår anvisninger om overvågningsfrekvens, registrering og dokumentation samt korrigerende handlinger. Dansk Pelsdyravlerforenings branchekodeks skal godkendes af Fødevarestyrelsen. Hvis en avler bruger dette branchekodeks korrekt, er vedkommende godt rustet til at overholde lovgivningen.

3. Baggrund

3.1 Gældende regler

3.1.1 Gældende regler for beskyttelse af mink (pelsdyr)

Relevant regelgrundlag for beskyttelse af mink (pelsdyr) findes i følgende:

- Dyreværnsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1343 af 4. december 2007 med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr
- Bekendtgørelse nr. 1734 af 22. december 2006 om beskyttelse af pelsdyr med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 583 af 6. juni 2007 om slagtning og aflivning af dyr

3.1.2 Gældende regler for hold af mink (pelsdyr)

Relevant regelgrundlag for hold af mink (pelsdyr) findes i følgende:

- Lov nr. 432 af 9. juni 2004 om hold af dyr med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 265 af 28. marts 2006 om husning af mink og hegning af minkfarme med senere ændring

3.1.3 Gældende regler for lægemiddelanvendelse hos mink (pelsdyr)

Regelgrundlaget for ordinerings og anvendelse af lægemidler findes i følgende lov og bekendtgørelser:

- Lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger (dyrlægeloven) med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 482 af 29. maj 2007 om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings af lægemidler til dyr med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 481 af 29. maj 2007 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr og fødevarer virksomheders egenkontrol med restkoncentrationer med senere ændring.

3.2 Minkens produktionscyklus

Fra naturens side er minken kodet til at komme i brunst i marts og føde sine unger omkring 1. maj, hvor temperaturen og fødemængden er stigende. Efter fravæning i juni har hvalpene hele sommeren og efteråret til at opbygge fedtreserver og sætte en varm vinterpels, så de kan klare sig gennem vinteren. Minken har derefter behov for at påbegynde pelsskiftet i god tid, inden vinterpelsen skal bruges. Den 3 måneder lange udvikling af reproduktionsorganerne er afsluttet inden parring i marts, så hvalpene fødes på det rigtige tidspunkt i en ny cyklus. Minken holder styr på denne karakteristiske årscyklus af meget forskellige produktionsperioder (Figur 1) ved hjælp af den stabile årlige variation i daglængden. Alle mink følges således ad gennem disse stærkt synkroniserede perioder, hvor pelsskifte, parringsvillighed, fødsel, fravæning, territoriehævdelse og huldudvikling sker inden for få uger for alle mink i den samme geografiske region. Fødselstidspunktet styres således i stor udstrækning af forårsjævndøgn den 21. marts, der er signalet til implantation af de hvilende, befrugtede æg. Alle minkhvalpe fødes derefter inden for få uger omkring slutningen af april, og fra en fødselsvægt på ca. 10 g vokser tæve- og hanhvalpe til 160-175 g ved 4 uger, 315-370 g ved 6 uger og til 800-1200 g ved fravæning i juli. De følger den årlige cyklus på linje med voksne mink, fra kropslængden er fuldt udviklet i september,

hvor efterårsjævn døgn er signal om skifte til vinterpels, territoriehævdelse og størst mulig fedtaflejring inden vinteren.

Ved korte dagslængder stagnerer ædelysten og da foder- eller energitildelingen begrænses som forberedelse til reproduktionsperioden, tærer minkene på de opbyggede fedtreserver i vinterperioden. Med stigende dagslængde følger parringslysten, og i marts er de fleste minktæver parringsvillige. Det er parringen, der fremprovokerer en ægløsning, men når de befrugtede æg når livmoderen efter ca. 5 dage, går de i dvale og tillader ny parring og befrugtning med mindst 7 dages mellemrum indtil jævn døgn.

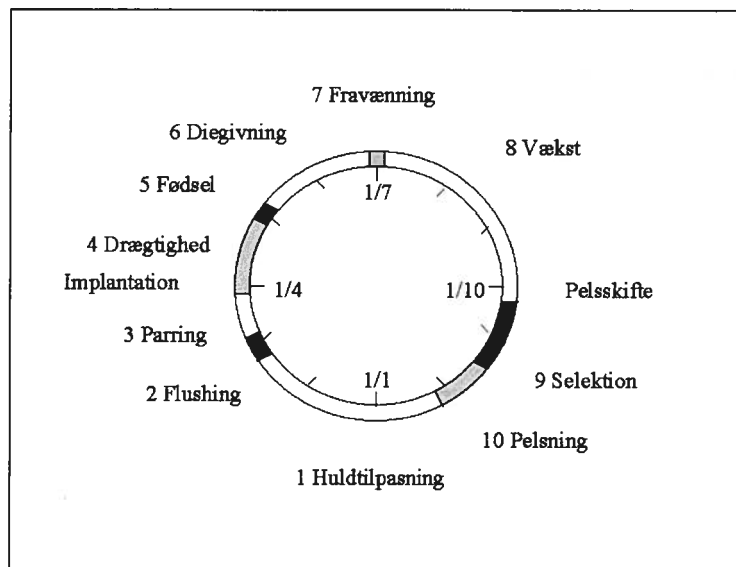

Fig. 1. Årlig cyklus af synkroniserede perioder i minkproduktionen. Nummererede perioder indeholder specielle pasningsrutiner

3.3 Forekommende sygdoms- og sundhedsproblemer i minkfarme

I dette afsnit beskrives kort de perioder, hvor der er behov for særlig fokus på sundhed og velfærd for minkene som baggrund for, hvornår på året sundhedsrådgivningsbesøg bør gennemføres.

Det generelle indtryk er, at sygdomsforekomst og dødelighed blandt mink er på et lavt niveau, som er væsentligt under niveauet for anden husdyrproduktion i Danmark.

I vinter-, parrings- og drægtighedsperioden er der normalt få problemer, og der er et relativt set lille behov for sundhedsrådgivning, hvilket også afspejler sig i, at medicinforbrug og dødelighed er lav i denne periode.

Perioden omkring fødselstidspunktet er som for alle andre dyrearter der, hvor de sundhedsmæssige udfordringer, herunder dødelighed, er størst. I diegivningsperioden er de sundhedsmæssige problemstillinger, som kan forekomme, betændelse i mælkekirtlerne og fedtede hvalpe (en virusinfektion, der gennem udsvedning i huden koblet med diarré giver hvalpene et fedtet udseende). Når hvalpene efter hhv. 4 og 6 uger begynder at æde og drikke, kan der forekomme andre former for diarré og tarmbetændelse. Efter fravæning kan 'diegivningssyge' forekomme hos tæver, der har haft en (for) stor mælkeydelse. Disse sundhedsproblemer giver anledning til opmærksomhed på dødelighed og medicinsk behandling. Efter fravæning kan de anmeldeligtige sygdomme hvalpesyge og plasmacytose samt den ikke-anmeldeligtige virusenteritis forekomme på ganske få farme. Der vaccineres ofte mod virusenteritis og hvalpesyge, mens der testes og saneres for plasmacytose.

Ud på efteråret kan hurtigt voksende hanhvalpe med stor foderoptagelse rammes af uspecifik utrivelighed (f.eks. fedtlever) samt urinvejssten og -infektioner, hvor der især skal rettes fokus på medicinsk behandling. Som led i minkhvalpenes territoriehævdelse og dannelse af social rangorden fra september måned er der risiko for, at nogle få hvalpe markerer hævdelsen ved at bide hinanden. I disse tilfælde vil dette kunne ses som små mærker på lædersiden af skindet efter pelsning, mens meget få af hvalpene bliver bidt i en grad, der medfører åbne sår. Ved parvis indhusning dør eller aflives kun op til 1 promille af hvalpene som følge af bid. Erfaringerne med gruppeindhusning er endnu begrænsede, men foreløbige tal tyder på, at antallet af hvalpe, der dør eller må aflives som følge af bid, er væsentligt højere, hvis to eller flere hvalpe af samme køn indhuses i samme bur.

4. Uddannelse af pelsdyravlere

4.1 Indledning

Der introduceres et lovpligtigt uddannelseskraV for nye minkavlere. Der introduceres ligeledes et krav om efteruddannelse for samtlige eksisterende minkavlere. UddannelseskraVet vil bl.a. inkludere de lovpligtige krav på dyrevelfærds- og medicinområdet.

4.2 Uddannelsesmodel

Det lovpligtige uddannelseskraV bør omfatte følgende:

For nyetablerede pelsdyrsavlere

- Et kursusforløb ("kørekort") for nye avlere bestående af fire dages teori samt et praktikforløb, der dækker de kritiske perioder i minkens årlige produktionscyklus. Derudover bør det obligatoriske medicinhandteringskursus indgå. En almindelig landbrugsuddannelse (grønt bevis) indeholdende mindst et minkmodul, der dækker det beskrevne indhold, opfylder uddannelseskraVet.

Efteruddannelse af etablerede pelsdyrsavlere

- En dags efteruddannelse omfattende alle driftsansvarlige med fokus på den seneste udvikling indenfor minkenes sundhed og velfærd. Efteruddannelsen skal gennemføres hvert 3. år. Disse kurser kan placeres i relation til andre arrangementer, hvor avlerne er samlet, som f.eks. auktioner, møder eller lignende. Alle etablerede avlere skal have gennemført det første efteruddannelseskursus ved udgangen af 2011.
- Ved det første obligatoriske rådgivningsbesøg skal den praktiserende dyrlæge sammen med pelsdyrsavleren gennemgå smittebeskyttelse, burindretning, optegnelser over døde dyr og medicinanvendelse samt korrekt håndtering af syge og tilskadekomne mink. Dyrlægen skal dokumentere, at undervisningen er gennemgået i rådgivningsrapporten.
- Den etablerede driftsansvarlige opretholder sit "kørekort", såfremt vedkommende gennemfører efteruddannelseskursus hvert 3. år samt har modtaget undervisning fra sin praktiserende dyrlæge. I modsat fald skal vedkommende i stedet senere gennemføre det fulde kursusforløb for nye avlere nævnt i første punkt i løbet af 2012.

Gennemførelse af kurserne dokumenteres ved et dateret kursusbevis, der kan forevises på forlangende ved et kontrolbesøg.

Den endelige udformning skal godkendes af Fødevarestyrelsen. Gennemførelse af kurserne kan udføres af Dansk Pelsdyravlerforening, den praktiserende dyrlæge eller andre kursusudbydere, med det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (Aarhus Universitet) som garant for det faglige indhold.

4.3 Læringsmål

Efter gennemførelse af den lovpligtige uddannelse for nye minkavlere skal kursisten:

1. Kende til den gældende lovgivning og baggrunden for den offentlige kontrol.
2. Kende til indholdet i sundhedsrådgivningsaftaler med dyrlægen.
3. Kende til minkens biologi og årlige cyklus, samt forstå sammenhængen med produktionen.
4. Kunne tolke og anvende minkens adfærd til driftslederbeslutninger (f.eks. vedrørende fodringsstrategi og valg af avlsdyr).

4.4 Undervisningens indhold (i alt 4 dage)

1. Love og regler

- a. **Gældende lovgivning, pelsdyrbekendtgørelsen og andre relevante rammer.** Gennemgang af overholdelse af den til enhver tid gældende lovgivning med særlig fokus på, hvilke regler der har betydning for minkens sundhed og velfærd. Tolkning og håndtering af tvivlsspørgsmål.
- b. **Opbygning af den offentlige kontrol.** Gennemgang af opbygningen af den offentlige kontrol. Hvem gør hvad, og hvordan foregår den? Hvad er en indskærpelse, et påbud og en anmeldelse? Hvad betyder det for avleren og for økonomien, f.eks. krydsoverensstemmelse (KO) med andre regler?
- c. **Sundhedsrådgivning.** Gennemgang af regler for sundhedsrådgivningsaftaler. Hvordan er de opbygget, hvad er formålet, og hvordan får man størst muligt udbytte af dem? Hvad er egenkontrol, og hvordan gør man det? Hvilke regler for medicinering gælder under sundhedsrådgivningsaftaler?

2. Minken som produktionsdyr

- a. **Minkens biologi, historie og domesticering.** Minken i forhold til de øvrige produktionsdyr, dens oprindelse, domesticering og produktionens udvikling.
- b. **Minkens årlige produktionscyklus.** Dagslængden og lysets betydning for minkens årlige produktionscyklus og dennes betydning for pasning og produktionens udvikling.

3. Adfærdsbiologi

- a. **Minkens adfærd.** Hvad laver minken i løbet af et døgn? Hvad bruger den mest tid på, og hvad er vigtigt? Hvordan måler man, om det er vigtigt for minken, og om noget er et behov?
- b. **Normal og unormal adfærd, herunder stereotypier¹.** Hvad er normal og unormal adfærd hos mink? Er normal adfærd altid godt og er unormal adfærd altid dårligt? Hvad kan minkene lære, og hvad er arveligt?
- c. **Temperament.** Hvad er minkens temperament, og hvad er bedst? Hvordan måles temperament med en pindetest, og hvordan bruges testen i avlsarbejdet? Hvilke andre muligheder er der?

¹ Stereotypi er en gentagelsesadfærd som opstår når dyr befinder sig i situationer hvor de afskæres fra at udføre den for dyret normale adfærd.

4. Dyrevelfærd

- a. **Hvad er 'dyrevelfærd', og hvordan er minkenes potentiale?** Gennemgang af forskellige definitioner og begreber vedrørende dyrevelfærd. Hvordan er minkenes muligheder for at have en god velfærd? Hvordan måles minkenes velfærd, og hvordan tolkes det?
- b. **De vigtigste forhold for minkens velfærd – hvad kan avleren gøre.** Hvordan er minkes velfærd i den danske minkproduktion, og hvad er årsagerne til god og dårlig velfærd?

5. Sundhed

- a. **Smitsomme sygdomme og produktionsbetingede sygdomme.** Gennemgang af symptomer, forebyggelse og behandling af de vigtigste, smitsomme sygdomme. Regler for anmeldelsespligtige sygdomme hos mink. Gennemgang af symptomer, forebyggelse og behandling af de vigtigste produktionsbetingede sygdomme hos mink.
- b. **Behandling og kriterier for behandling af besætningen.** Hvornår er der grundlag for at behandle hele besætningen i forhold til enkelte dyr? Samspil mellem medicinsk behandling efter dyrlægens anvisninger og generelle ændringer i fodring og pasning.
- c. **Kriterier for flytning, behandling eller aflivning af mink med skader eller sygdom.** Gennemgang af hvornår man skal tilkalde dyrlægen udover de besøg, der er aftalt i sundhedsrådgivningsaftalen. Hvad er en 'normal' dødelighed og sygelighed i løbet af produktionsåret og hvor meget må den variere, inden dyrlægen tilkaldes?

6. Smittebeskyttelse og vaccination.

- a. **Effektive strategier for at undgå sygdom.** Hvad er vaccination og hvilke sygdomme kan forebygges? Hvornår og hvordan vaccineres mest effektivt? Hvad afgør, om man bør vaccinere eller ej?

7. Fodring og pasning.

- a. **Effektive strategier for god produktion uden sygdom.** Gennemgang af fodringsstrategier for mink i forhold til lovgivning, produktion og minkens sundhed og velfærd. Hvordan får man de forskellige hensyn til at gå op i en højere enhed, og hvor ligger udfordringerne? Hvordan styre man fodringen i det daglige, og hvordan måler man succesen?

8. Aflivning.

- a. **Regler for aflivning af mink.** Gennemgang af love og regler for aflivning af husdyr i almindelighed og mink i særdeleshed. Krav til udformning og anvendelse af aflivningskasser. Indkøb og opbevaring af CO₂.
- b. **Aflivning ved pelsning og af enkeltdyr.** Gennemgang af effektive og praktisk anvendelige metoder til aflivning af mink i forbindelse med pelsning og til enkeltvis aflivning af syge eller skadede mink udenfor pelsningssæsonen. Sikker anvendelse af CO₂ fra flaske eller af CO fra udstødning. Når det kommende krav om aflivningskursus finder anvendelse fra 1. januar 2013, jævnfør Rådets Forordning (EF) Nr. 1099/2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet, skal kurset koordineres hermed.

4.5 Undervisningens indhold i forhold til medicin håndteringskurset

Det anbefales, at undervisningens indhold planlægges, så den passer sammen med indholdet af det nedenfor beskrevne medicin håndteringskursus, som alle landmænd ligeledes skal gennemgå². Om muligt planlægges dette kursus afholdt i tilknytning til ovenstående kursus, dog således, at kursister, der har gennemført medicin håndteringskurset, kan vælge denne del fra. Overlap mellem de to kurser omkring love og regler vedrørende lægemidler til dyr og sundhedsrådgivning søges undgået.

4.6 Medicin håndteringskursus

Ifølge Fødevarestyrelsens retningslinjer kan kursusudbyder være praktiserende dyrlæger, landbrugsskoler, brancheorganisationer o. lign. Underviser på kurset skal være dyrlæge. Kursets varighed skal være af minimum 8 timer, hvoraf den teoretiske og praktiske del mindst skal være af hhv. 4 og 2 timer. Kurset skal godkendes af den lokale Fødevareregion mindst en måned før afholdelse. Kurset skal dog kun godkendes en gang, medmindre indholdet i kurset ændres. Kursusudbyder forpligtiger sig til løbende at holde kurset opdateret i henhold til gældende lovgivning.

Kursusudbyder skal senest 3 uger før afholdelse af kursus underrette den lokale Fødevareregion om sted og tid for afholdelse. Underretning skal ske skriftligt med reference til, hvilket godkendt kursus der anvendes.

Dokumentation for gennemført kursus skal udfærdiges af kursusudbyder i form af et kursusbevis. Af kursusbeviset skal det fremgå, hvor og hvornår den navngivne kursist har gennemført den teoretiske og praktiske del. Kursusbeviset skal være kursisten i hænde senest 8 dage efter afslutningen af kursets praktiske del.

Formål:

- At give kursusdeltagerne teoretisk og praktisk viden om ansvarlig anvendelse af medicin i husdyrhold og pelsdyrhold
- At kursusdeltagerne opnår et grundlæggende kendskab til lovgivningen

² I henhold til § 7 i bekendtgørelse nr. 481 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr og fødevarerens egenkontrol med restkoncentrationer skal en dyreejer have gennemgået et medicin håndteringskursus for at kunne indgive lægemidler til fødevarerproducerende dyr eller pelsdyr.

Kursets indhold:

1. Teoretisk del:

- a. Bekendtgørelse nr. 481 af 29. maj 2007 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr og fødevarevirksomheders egenkontrol med restkoncentrationer.
- b. Bekendtgørelse nr. 482 af 29. maj 2007 om dyrlægers anvendelse, udlevering og receptordinering af lægemidler til dyr.
- c. Gældende bekendtgørelse vedrørende sundhedsrådgivning hos følgende dyrearter:
 - i. Kvæg.
 - ii. Svin.
 - iii. Akvakulturanlæg.
 - iv. Får og ged.
 - v. Pelsdyr.
- d. Motivation (fødevarsikkerhed, resistensudvikling):
- e. Medicintyper, herunder opbevaring.
- f. Medicineringsteknik, herunder injektionssteder.
- g. Hygiejne og sikkerhed ved medicinanvendelse.
- h. Optegnelser.
- i. Tilbageholdelsestid.
- j. Mærkning af behandlede dyr.
- k. Bortskaffelse af medicin efter ordinationsperiodens udløb, herunder bortskaffelse af kanyler.

2. Praktisk del:

- a. Instruktion i anvendelse af medicin.
- b. Praktisk anvendelse af medicin, injektionsteknik mv.
- c. Hygiejne og sikkerhedsforanstaltninger ved anvendelse.
- d. Opbevaring af medicin.
- e. Bortskaffelse af medicin og kanyler.
- f. Registrering af udførte behandlinger, herunder øvelse.

5. Model for obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler mellem minkavlere og praktiserende dyrlæger

5.1 Indledning

I svine- og kvægproduktionen er der lang tradition for at indgå sundhedsrådgivningsaftaler mellem praktiserende dyrlæger og besætningsejere.

Erfaringerne fra kvæg- og svineproduktionen viser, at succesfuld sundhedsrådgivning forudsætter et tillidsfuldt samarbejde mellem besætningsejeren og dennes rådgivende dyrlæge. Rådgivningsbesøg skal være et middel til støtte for besætningsejerens bestræbelser på at gennemføre høj kvalitet i alle aspekter af produktionen, dvs. velfærd, sundhed, produktivitet og slutprodukt.

Da der ikke findes en lignende tradition for indgåelse af sundhedsrådgivningsaftaler i minkproduktionen, bør formålet med ordningen også være at udvikle et tættere samarbejde mellem rådgivende dyrlæger og minkavlere. Et tæt og tillidsfuldt samarbejde skal danne grundlag for en dialog om forbedring af dyrevelfærd samt dyresundhed og deraf følgende forbedringer af produktionsresultatet mellem minkavleren og dennes praktiserende dyrlæge.

5.2 Formål med obligatorisk sundhedsrådgivning i minkproduktionen

Formålet med aftalen er at sikre optimal sundhed og velfærd for minkene og dermed yde et væsentligt bidrag til optimalt produktionsresultat.

Minkproduktionen er karakteriseret ved en strengt synkroniseret, årlig produktionscyklus med meget afvekslende indhold. De sundheds- og velfærdsmæssige problemstillinger i diegivningsperioden er således af en helt anden karakter end i vækst-, vinter- eller parringsperioden. Da alle mink følges ad gennem den årlige cyklus optræder nogle problemstillinger kun i korte perioder af året.

Et øjebliksbillede af produktionen vil derfor give et begrænset indblik i den samlede produktionsstatus med hensyn til minkenes sundhed og velfærd. Når de fysiske rammer med bure, redekasser, berigelse m.m. er i orden, kan god sundhed og velfærd gennem hele cyklus derfor kun sikres gennem minkavlernes daglige pasning af dyrene. Sundhed og velfærd skal derfor være en integreret del af minkavlerens viden og produktionsstyring på linje og i samspil med andre produktionsmål.

Det løbende arbejde med vurdering af dyrenes sundhed, velfærd og afhjælpning af eventuelle problemer bør foregå i et positivt samspil mellem minkavleren og dennes dyrlæge, konsulent eller øvrige rådgivere.

5.3 Omfang af obligatorisk sundhedsrådgivning

Arbejdsgruppen er, som tidligere nævnt, enig om, at obligatorisk sundhedsrådgivning bør omfatte pelsdyrfarme, hvor der holdes eller opdrættes mindst 20 voksne hundyr eller 100 hvalpe.

En særlig problemstilling er såkaldte ”sommerfarme”, hvor der kun er hvalpe i vækstperioden fra juni/juli til november/december. Disse farme foreslås omfattet af den obligatoriske sundhedsrådgivningsaftale, der indgås med den farm, der sætter hvalpe på sommerfarmen, forudsat at dyrlægen aflægger de lovpligtige rådgivningsbesøg i begge/alle farme, der er dyr på. For at imødekomme denne problemstilling bør det være muligt for en ejer af flere minkfarme at tegne én sundhedsrådgivningsaftale for flere CHR-numre.

5.4 Antal årlige besøg

En aftale om obligatorisk sundhedsrådgivning bør omfatte fire årlige besøg, der placeres inden for en fast tidsramme. Derudover kan der efter behov aftales yderligere rådgivningsbesøg mellem avler og dyrlæge, hvis dette skønnes nødvendigt.

Placeringen inden for tidsrammen aftales mellem dyrlægen og den driftsansvarlige. Dette skyldes primært, at farmstørrelse og produktionsform kan være afgørende for, hvornår de forskellige produktionsperioder og processer afsluttes.

De obligatoriske rådgivningsbesøg tilpasses minkens produktionscyklus som følger:

- Der aflægges mindst et rådgivningsbesøg i perioden 1. december til 24. februar, som forberedelse til parringssæsonen.
- Der aflægges mindst to rådgivningsbesøg i perioden 1. april til 1. august omkring drægtighed, fødsel, diegivning, fravæning og udsætning af hvalpe.
- Der aflægges mindst et rådgivningsbesøg i perioden 1. september til 31. oktober omkring pelsning og forberedelse til vinteren.

Obligatorisk sundhedsrådgivningsbesøg for ræve og andre pelsdyr tilpasses arternes produktionscyklus.

5.5 Rådgivningsbesøgets indhold

Ved hvert besøg foretages en klinisk vurdering af dyrenes tilstand på hele farmen/farmene, og farmens sundhedsstatus i den forløbne periode evalueres. Tilsvarende diskuteres potentielle sundhedsmæssige problemer frem til næste besøg. Der udarbejdes en besøgsrapport for hvert obligatorisk sundhedsrådgivningsbesøg.

Ved besøget fra december til 24. februar lægges vægt på:

- Klinisk vurdering af dyrene.
- Gennemgang af farmens sundhedsstatus i den forløbne periode.
- Gennemgang af medicinforbrug og dødsfaldsregistreringer.
- Obduktion af evt. nedfrosne døde dyr siden sidste besøg.
- Gennemgang af fodringsstrategi og huldstyring gennem vinter- og parringsperioden.
- Forebyggelse af fedtede hvalpe³.
- Gennemgang af smittebeskyttelse.
- Gennemgang af loppebekæmpelse ved pakning af redekasser.

Ved det første af de to besøg i april-august lægges vægt på:

- Klinisk vurdering af dyrene.
- Forløb af fodringsstrategi og huldstyring gennem vinter, parring og drægtighed.
- Forløb af fødsel og start på diegivning ved besøg i maj.
- Gennemgang af farmens sundhedsstatus i den forløbne periode.
- Gennemgang af medicinforbrug og dødsfaldsregistreringer.
- Obduktion af evt. nedfrosne døde dyr siden sidste besøg.
- Fodringsstrategier for fødsels-, diegivnings- og fravænningsperioden.
- Beredskab ved typiske sundhedsproblemer i besætningen herunder forebyggelse og håndtering af disse.
- Strategi for fravæning og udsætning af hvalpe, herunder placering af tæver i god afstand af hvalpe.
- Vurdering af, om antallet af hvalpebure er passende i forhold til kuldstørrelse og tæveantal.
- Valg af vaccinationsstrategi, vacciner og vaccinationstidspunkt.
- Gennemgang af smittebeskyttelse.
- Gennemgang af flue- og loppebekæmpelse.

Ved det andet af de to besøg i april-august lægges vægt på:

- Klinisk vurdering af dyrene, herunder tæver og hvalpenes udvikling efter fravæning og udsætning.
- Forløb af fødsel, diegivning og fravæning.
- Gennemgang af farmens sundhedsstatus i den forløbne periode.
- Gennemgang af medicinforbrug og dødsfaldsregistreringer.
- Obduktion af evt. nedfrosne døde dyr, siden sidste besøg.
- Gennemgang af smittebeskyttelse.
- Ved gruppeindhusning⁴ diskuteres overvågning af dyrene og kriterier for adskillelse, behandling eller aflivning ved bidskader.
- Gennemgang af aflivningsmetoder til enkelt dyr.
- Gennemgang af flue- og loppebekæmpelse.

³ Fedtede hvalpe er en infektion med Astro- eller Calicivirus, der giver udsvedning og diarré.

⁴ Ved gruppeindhusning findes der mere end et ungdyr af samme køn i et bur.

Ved besøget i september-oktober lægges vægt på:

- Klinisk vurdering af dyrene, herunder udvikling i hvalpenes vægt.
- Forløb af vækstperioden siden sidste besøg.
- Gennemgang af farmens sundhedsstatus i den forløbne periode.
- Gennemgang af medicinforbrug og dødsfaldsregistreringer.
- Obduktioner af evt. nedfrosne dyr, der er døde siden sidste besøg.
- Gennemgang af produktionssygdomme i løbet af efteråret.
- Ved gruppeindhusning diskuteres forløbet af hvalpenes territoriehævdelse/rangordensperiode fra sidst i september, herunder håndtering og omfang af adskillelser, behandlinger, aflivninger og registreringer som følge af bidsår.
- Vurdering af dyrenes temperament og plan for valg af avlsdyr.
- Gennemgang af smittebeskyttelse.
- Ved gruppeindhusning vurderes omfanget af bidsår og bidmærker på skindene. Vurderingen danner baggrund for næste års strategi for avl og pasning af dyr i gruppeindhusning.

5.6 Incitamentsstruktur

Hvis incitamenterne skal fremme minkenes sundhed og velfærd, skal de bygge på objektive indikatorer for god farmpraksis.

Arbejdsgruppen foreslår, at følgende objektive indikatorer anvendes:

- Tidligere sanktioner i form af bøder og domme for tidligere lovovertrædelser i relation til dyrevelfærd, sundhed og medicinforbrug
- Antibiotikaforbrug pr. voksent hundyr. Grænseværdi for antibiotikaforbrug skal fastlægges i samarbejde med Den Danske Dyrlægeforening samt Dansk Pelsdyravlerforening efter samme metode som i kvæg- og svinebruket
- Atypisk foderforbrug pr. dyr

Dødeligheden er afhængig af minkavlerens egne registreringer og er derfor ikke direkte anvendelig som objektiv indikator.

Det anbefales at besætninger med bøder eller domme for tidligere lovovertrædelse i relation til dyrevelfærd, sundhed og medicinforbrug placeres i Mindre God Landmandspraksis (MGLP). Placering i MGLP betyder, at der skal udføres 6 årlige rådgivningsbesøg året efter.

Indikatorerne anvendes som incitament, idet overskridelse af en eller flere indikatorer medfører, at sandsynligheden for, at farmen bliver udpeget til offentlig kontrol, øges til 50 % det efterfølgende år. For farme under grænseværdi for antibiotikaforbrug fastsættes sandsynligheden for offentlig kontrol til under 5 %, under forudsætning af, at frekvensen af velfærdskontrollen i pelsdyrfarme tilbageføres til 5 % kontrollen fra 2011.

Fastlæggelse og udvikling af objektive indikatorer for dyrevelfærd bør være en kontinuerlig proces, således at flere indikatorer på sigt kan anvendes. Objektive indikatorer kunne eksempelvis være:

- Antallet af bure pr. årstæve.
- Antallet af årstæver pr. fuldtidsansat på farmen.

Til ovenstående om incitamentsstruktur skal det i øvrigt bemærkes at:

- Dansk Pelsdyravlerforening principielt ønsker et hyppigt offentligt tilsyn på alle farme.
- Dansk Pelsdyravlerforening, Den Danske Dyrlægeforening samt Århus Universitet finder det uhensigtsmæssigt, at ekstra dyrlægebesøg anvendes som "straf" i incitamentsstrukturen.

5.7 Medicin

På baggrund af dyrlægens kendskab til minkfarme omfattet af obligatorisk sundhedsrådgivning kan der receptordineres medicin til løbende behandling af kendte lidelser i besætningen til f.eks. behandling af mink med bidsår. Ordineringsperioden skal i disse tilfælde tidsmæssigt være sammenfaldende med tidsrummet indtil det førstkommende aftalte dyrlægebesøg.

6. Branchekodeks for god farmpraksis

6.1 Indledning

Dansk Pelsdyravlerforening udarbejder og introducerer et, af Fødevarestyrelsen godkendt, branchekodeks dækkende god farmpraksis på minkfarme vedrørende dyrevelfærd. Det bør være frivilligt, om avleren vil anvende kodekset, som er en videreudvikling af ”Retningslinjer for pelsdyrhold”, som Dansk Pelsdyravlerforening introducerede helt tilbage i 1986. Branchekodekset skal tjene som grundlag for pelsdyravlerens egenkontrol på farmene. Branchekodekset og egenkontrollsystemet skal via løbende produktionsovervågning understøtte korrekt management på hver enkelt farm. Desuden kan branchekodekset og egenkontrollsystemet anvendes som analyseværktøj og dokumentation i relation til såvel rådgivningsbesøg fra konsulenter og dyrlæger som Fødevarestyrelsens velfærdstilsyn på minkfarme.

Anvendelse af branchekodekset og egenkontrollsystemet er et tilbud til alle minkbesætninger.

Dansk Pelsdyravlerforening har ydermere gennem et par år arbejdet på at udvikle et internetbaseret farm-managementsystem ”Farm-Cockpit”, som bl.a. understøtter egenkontrollsystemet og branchekodekset.

6.2 Branchekodeks

Anvendelse af branchekodekset og egenkontrollsystemet er et tilbud til alle minkbesætninger.

Branchekodeks er en vejledning i god farmpraksis samt en norm for minkfarmeres egenkontrolprogram. Branchekodekset dækker således gældende lovgivning vedrørende dyrevelfærd på minkfarme samt relevante anbefalinger fra Dansk Pelsdyravlerforening. Henvisninger til lovgivning vil være noteret i branchekodekset.

Branchekodekset er blandt andet en hjælp for avleren til at udføre skriftlig egenkontrol og dokumentation. Branchekodekset er normgivende, hvorfor avleren f.eks. i samarbejde med sin konsulent eller dyrlæge kan tilpasse kodekset/egenkontrollen på farmen, såfremt indholdet ikke understøtter procedurerne på farmen. I så fald skal man naturligvis sikre, at gældende lovgivning overholdes.

Branchekodekset udarbejdes af Dansk Pelsdyravlerforening og sendes til Fødevarestyrelsen, der gennemgår kodekset med henblik på at sikre, at det på hensigtsmæssig vis beskriver de gældende regler. Hvis en avler anvender branchekodekset korrekt, vil det almindeligvis indebære, at gældende dyrevelfærdslovgivning er overholdt.

6.3 Indhold

Branchekodekset for god farmpraksis med hensyn til dyrevelfærd på minkfarme vil bestå af specifikke bilag på relevante emner. Under hvert bilag fremgår anvisninger om overvågningsfrekvens, registrering og dokumentation samt korrigerende handlinger. Nedenfor fremgår desuden underemner, som bl.a. vil blive beskrevet. Hovedemnerne er følgende:

- **Indhegning.** Krav til indhegningen af minkfarme, herunder hegn, fangarme, hjørneoverdækninger, fælder og lukkeanordninger på visse porte. Vedligeholdelse af hegn mv.
- **Bure.** Indretning af bure. Burstørrelser. Burmaterialer. Vedligeholdelse af bursystemer.
- **Redekasser.** Redekassens opbygning og indretning herunder redeindsatser. Redekassernes størrelse og antal.
- **Beskæftigelsesobjekter.** Beskrivelse af minks adgang til halm samt hylde eller rør.
- **Tilsyn.** Beskrivelse af avlerens tilsyn med dyrene samt krav om dyrlægebesøg.
- **Personale.** Uddannelseskrav til den driftsansvarlige avler samt instruktion af ansatte.
- **Vand.** Beskrivelse af minkenes adgang til vand. Kontrol af vandtilførslen og vandkvalitet.
- **Foder.** Foderkvalitet og næringsindhold.
- **Fodring.** Fodertildeling og huldstyring gennem vinteren
- **Rengøring.** Krav til rengøring af bursystemet, fodersiloen samt selve farmen.
- **Parring til fravæning.** Tilsyn under parring og i hvalpeperioden. Indhusning af diegivende tæver i hvert andet bur. Fravæningstidspunkt og -metode.
- **Avlsarbejde.** Velfærdsfremmende selektion. Sondring mellem avls- og produktionsfarme.
- **Udsætning af hvalpe.** Udsætning og gruppering af hvalpe gennem vækstperioden. Krav til bure og tilsyn ved gruppeindhusning.
- **Håndtering af syge/skadede dyr.** Sundhedsrådgivning. Vurdering og håndtering af skadede dyr. Sygeafdeling. Isolering og passende behandling. Tilsyn.
- **Sygdomme/sundhed.** Minksygdomme. Sundhedsrådgivning. Vurdering og håndtering af syge dyr. Anmeldelsespligt. Dyrlægesamarbejde.
- **Smittebeskyttelse.** Farmbesøg, farmzoner, rengøring, desinficering, håndtering af gødning, pelsning og flytning af livdyr.
- **Optegnelser over medicinsk behandling.** Vejledning om korrekt brug af medicinlogbog. Stedlige og tidsmæssige opbevaringskrav.
- **Transport.** Uddannelseskrav. Autorisationskrav. Transportmetode, herunder bl.a. beskrivelse af transportkasser, adgang til foder og vand under transport. Transportegnethed.
- **Aflivning og opbevaring af døde dyr.** Aflivningsmetoder og procedurer ved aflivning af enkeltdyr og af større antal dyr ved pelsning. Krav til aflivningskassen. Krav til opbevaring og afhentning af døde dyr i forbindelse med pelsning og den øvrige del af året.
- **Optegnelser over døde dyr.** Vejledning om korrekt brug af dødsfaldslogbog. Stedlige og tidsmæssige opbevaringskrav.
- **Registrering i CHR.** Korrekt registrering i CHR samt opdatering af oplysningerne.
- **Relevant lovgivning og anden information.** Lovsamling vedrørende dyrevelfærd mv. på minkfarme. Information om offentlig velfærdskontrol.

Branchekodekset vil indeholde skemaer og anvisninger om registrering med henblik på den daglige egenkontrol. Kodekset vil kunne downloades fra Dansk Pelsdyravlerforenings hjemmeside: www.kopenhagenfur.com samt Fødevarestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk.

Tilpasning og opdatering af bilagene og skemaer – f.eks. ved efterfølgende ændring af lovgivning – vil ske løbende, hvorfor brugerne vil få adgang til at downloade opdateret materiale fra Dansk Pelsdyravlerforenings hjemmeside: www.kopenhagenfur.com samt fra Fødevarestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk.

7. Status for Dansk Pelsdyravlerforenings iværksatte initiativer

7.1. Dansk Pelsdyravlerforenings ”Tjek på farmen” kampagne

Fødevarerstyrelsen gennemførte en ekstraordinær kontrol på knap 140 pelsdyrfarme i efteråret 2009. Den ekstraordinære kontrol viste et tilfredsstillende velfærdsniveau på de fleste farme. Kontrollen viste dog at der i relation til en lang række mere teknisk prægede forhold findes fejl eller mangler på op mod 85 procent af farmene. Eksempler på typiske mangler er korrekt føring af medicinlogbog. Derudover viste kontrollen manglende rør eller hylder i alle bure.

Plantedirektoratet har i første kvartal af 2010 kontrolleret over 100 pelsdyrfarme, og den foreløbige opgørelse fra Plantedirektoratet til Fødevarerstyrelsen er gengivet i bilag 2.

Dansk Pelsdyravlerforening har reageret på den manglende regelefterlevelse med iværksættelse af kampagnen "Tjek på farmen", som skal rette op på disse forhold.

Det er pelsdyrerhvervets klare holdning, at reglerne naturligvis skal overholdes på alle farme. Den manglende efterlevelse af gældende regler skal der gøres noget ved, og Dansk Pelsdyravlerforening har derfor iværksat en række vidtgående initiativer som led i kampagnen "Tjek på Farmen".

De driftsansvarlige på alle 1.500 danske farme er blevet kontaktet direkte af Dansk Pelsdyravlerforening og forespurgt, hvorledes centrale regelsæt efterleves. Der er i forlængelse af denne screening af farmene iværksat konsulentbesøg på farme, der har behov for yderligere rådgivning.

Kampagnen "Tjek på farmen" har foruden indhusning og farmmanagement (dyrevelfærd) også fokus på kontrol og opfølgning i forbindelse med de gældende regelsæt for hegning af minkfarme og miljø – herunder håndtering af gødning og harmonikrav.

Som et centralt led i kampagnen gennemfører Dansk Pelsdyravlerforening via hjemmeside, avlermøder, medlemsblad mv. løbende en massiv faglig og kommunikationsmæssig indsats, som skal gøre avlerne opmærksomme på at holde alle regler også de mere administrative eller tekniske.

7.2. ”Farm-Cockpit” nyt IT-managementsystem til pelsdyrfarme

FurStat og FurFarmWeb er begreber, som en moderne pelsdyravler allerede i dag forholder sig til. Det er avancerede statistik- og avlsprogrammer til pelsdyravlere udviklet og drevet af København Fur. I 2010 lanceres en helt ny IT-plattform for programmerne, nemlig FarmCockpittet, som er en individuelt tilpasset hjemmeside for pelsdyravlere.

Tanken bag FarmCockpittet er, at avleren har én indgang til alle de IT-systemer, som København Fur driver. FarmCockpittet fungerer i princippet som et flycockpit, hvorfra en pilot kan navigere et fly. I dette tilfælde er der blot tale om en pelsdyrfarm.

Farmmanagement vil være en vigtig bestanddel af FarmCockpittet. En lang række tjekpunkter og skemaer tilknyttet branchekodekset for god farmpraksis, som beskrevet under

afsnit 6, bliver en del af FarmCockpittet. Dermed vil pelsdyravlerne dagligt få en liste over aktuelle gøremål, som er fastsat i den gældende lovgivning, og de farmrutiner, som skal udføres for at opnå såvel god dyrevelfærd som så gode produktionsresultater som muligt.

FarmCockpittet bliver således en hjælp og en daglig påmindelse til den enkelte pelsdyravler. Udførelsen af de daglige rutiner kan markeres med elektronisk afkrydsning. Forskellige logbøger, blandt andet registrering af medicinforbrug og dødsfald på farme, integreres også i FarmCockpittet. Med et moderne ord ville man kalde registreringerne egenkontrol, som i disse år har vundet indpas som en metode til at kvalitetssikre, kontrollere og dokumentere regeloverholdelse.

FarmCockpittet er udviklet i regi af København Fur. Det har været et meget komplekst udviklingsforløb, som allerede har været 2 år undervejs. Lanceringen ventes at ske i august 2010.

8. Økonomiske konsekvenser

8.1 Indledning

Det bør bemærkes, at det er Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der foretager de officielle beregninger af de endelige administrative byrder eller lettelser ved etablering af nye regler (AMVAB). De nedenstående økonomiske konsekvenser er angivet på baggrund af arbejdsgruppens skøn over forventede udgifter ved indførelse af initiativer.

Det økonomiske overslag omfatter alene de direkte omkostninger til kursusaktiviteten. De administrative byrder affødt af reglen vil være betydeligt større end de opgjorte direkte omkostninger, da uddannelseskrauet til producenterne også pålægger dem et betydeligt tidsforbrug.

8.2 Vurdering af økonomiske konsekvenser ved obligatoriske initiativer

8.2.1 Indførelse af uddannelseskrauet

Udgiften til kørekort-uddannelse som pelsdyravler skønnes at beløbe sig til omkring 900 kr. til undervisning, 600 kr. til overnatning pr. dag og 1700 kr. til transport pr. avler.

Uddannelseskrauet til nye avlere vil dermed inklusive medicin håndteringskursus beløbe sig til omkring 5.600 kr. pr. avler/driftsleder. For etablerede driftsansvarlige på en dags efteruddannelseskursus skønnes udgiften at udgøre omkring 900 kr. til undervisning, 1700 kr. i transportomkostninger.

Med rundt regnet 1.500 pelsdyravlere/driftsledere vil omkostningen til uddannelse af etablerede driftsansvarlige være 3,9 mio. kr. Efterfølgende vil omkostningerne til opdateringskurserne hvert 3. år være 1,3 mio. kr. pr. år.

Til løbende generationsskifte på de ca. 1500 minkfarme skønnes der at skulle uddannes mellem 50 og 100 nye avlere om året i en årrække. Under samme forudsætninger som ovenfor vil omkostningen herved være 280.000 – 560.000 kr. pr. år.

De økonomiske konsekvenser vil bl.a. afhænge af hvilket regi uddannelserne udbydes i. Den 4 dages teoretiske del samt en dags efteruddannelse vil muligvis kunne udbydes som arbejdsmarkedsuddannelse med de økonomiske rammer dette medføre.

Den praktiske del samt kurset om medicin håndtering skønnes ikke at kunne udbydes som arbejdsmarkedsuddannelse.

Den økonomiske gevinst ved at have gennemført uddannelserne er vanskelig at beregne, og der er derfor ikke noget grundlag for at estimere forholdet mellem udgifter og indtægter ved indførelse af de foreslåede uddannelseskraue i den danske minkproduktion.

8.2.2 Indførsel af obligatorisk sundhedsrådgivning

Udgiften til obligatorisk sundhedsrådgivning skønnes at beløbe sig til 4 kr. pr. tæve for de 4 årlige besøg for en farm med en størrelse på 1.500 – 2.000 tæver. For mindre farme skønnes udgiften pr. tæve at blive lidt højere, mens den for større farme skønnes at blive lidt mindre. Disse skøn er baseret på det beskrevne indhold af obligatorisk sundhedsrådgivning med stikprøvevis klinisk vurdering af dyrene i forskellige farmafsnit.

Med 2.675.000 minktæver i Danmark giver dette en samlet skønnet udgift på omkring 10,7 mio. kr. Det vides ikke, hvor mange minkavlere, der allerede har indgået sundhedsrådgivningsaftaler udover det lovpligtige årlige dyrlægetilsyn. Den økonomiske gevinst ved obligatorisk sundhedsrådgivning er ligeledes vanskelig at beregne, og der er derfor ikke noget grundlag for at estimere forholdet mellem udgifter og indtægter ved indførsel af den foreslåede model.

8.3 Vurdering af de økonomiske konsekvenser ved indførsel af frivillige initiativer

8.3.1 Brug af branchekodeks

Det skønnes, at tidsforbruget til brug af branchekodeks for de avlere der frivilligt anvender systemet, udgør 15 minutter. Det årlige tidsforbrug pr. farm skønnes dermed at være 91 timer og 15 minutter.

Med 1.460 aktive minkfarme i Danmark udgør det totale tidsforbrug for minkavlerne 133.225 timer. De økonomiske konsekvenser for erhvervet i sin helhed kan anslås til 51.957.750 kr. svarende til ca. 36.000 kr. pr. farm ved brug af branchekodekset (idet timelønnen sættes til 390 kr.).

Den økonomiske gevinst ved branchekodekset/egenkontrollen er vanskelig at beregne, og der er derfor ikke noget grundlag for at estimere forholdet mellem udgifter og indtægter ved indførsel af den foreslåede model.

8.4 Vurdering af udgifter til den offentlige kontrol fra 2011

Fødevarestyrelsen oplyser, at der ikke vil være et øget ressourcebehov, forudsat at pelsdyrfarme fra 2011 igen vil være omfattet af 5 % velfærdskontrol.

Fødevarestyrelsen kan endvidere oplyse, at en videreførelse af 100 % velfærdskontrol vil kræve en tilførsel på årligt 5 mio. kr.⁵.

⁵ 100 % kontrollen i pelsdyrfarme i 2010 er budgetteret til 5 mill.kr.

9. Vurdering af behov for lovgivning

9.1 Uddannelseskrav

Arbejdsgruppens anbefaling om at indføre en ordning med obligatorisk uddannelse af minkavlere forudsætter, at fødevareministeren har mulighed for at fastsætte regler, hvorefter minkavlere kan pålægges en sådan uddannelse. I modsat fald skal der tilvejebringes et retsgrundlag, hvilket forudsætter lovgivning.

For så vidt angår den del af uddannelsen, der vedrører medicinbehandling, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri efter § 50 i lov om hold af dyr fastsætte regler om, at personer, der beskæftiger sig med dyr, herunder behandling af disse, i bedrifter, hvor der anvendes receptpligtige lægemidler, skal deltage i et af ministeren godkendt kursus i anvendelse af lægemidler.

Herudover er der imidlertid også behov for at kunne fastsætte regler om uddannelse af minkavlere i relation til dyrevelfærd, dyrehåndtering, dyreadfærd, dyresundhed og smittebeskyttelse.

Arbejdsgruppen har vurderet de regler om uddannelse, der er fastsat i relation til særlige dyrearter, jf. § 15 i lov om hold af dyr. Efter denne bestemmelse kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at personer, der er beskæftiget med hold af de i § 13 omhandlede dyrearter, skal have deltaget i et af ministeren godkendt kursus i sådant dyrehold.

Efter § 13, stk. 1, i lov om hold af dyr må landbrugsmæssigt hold af dyrearter, der ikke traditionelt holdes som husdyr i Danmark, kun finde sted efter tilladelse fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Efter bestemmelsens stk. 2 kan ministeren fastsætte regler om hold af de i stk. 1 dyr.

Arbejdsgruppen har vurderet, at mink ikke kan rubriceres som dyr, der ikke traditionelt holdes som husdyr. Arbejdsgruppen har på den baggrund vurderet, at minken hverken er eller kan blive omfattet af reglerne i §§ 13 – 15. Arbejdsgruppen vurderer derfor, at det ikke vil være muligt at stille krav om uddannelse af minkavlere uden at ændre bestemmelserne i lov om hold af dyr.

Fødevarestyrelsen forventer, at forslag til ændring af lov om hold af dyr fremsættes i efteråret 2010 og forventes færdigbehandlet i løbet af foråret 2011. Krav om uddannelse skal derefter reguleres nærmere i en ny bekendtgørelse, som i givet fald kunne træde i kraft når lovændringerne er vedtaget.

Indtil det er muligt at stille krav om uddannelse, skal det være frivilligt for pelsdyravlerne at gennemføre hhv. uddannelse eller efteruddannelse.

9.2 Obligatorisk sundhedsrådgivning

Den skitserede model for obligatorisk sundhedsrådgivning i minkbesætninger skal reguleres nærmere i en ny bekendtgørelse.

Der er ved lov om ændring af lov om dyrlæger og lov om hold af dyr (Obligatorisk sundhedsrådgivning m.v.), der blev vedtaget ved 3. behandling den 15. april 2010, tilvejebragt hjemmel i § 34 a, stk. 4, i lov om hold af dyr til at indføre obligatorisk sundhedsrådgivning for andre dyrearter end kvæg og svin, jf. lovens § 2.

I samme lov § 1, nr. 5, er der endvidere i stk. 4 i en nyaffattelse af dyrlægelovens § 14 fastsat en bestemmelse, som giver fødevareministeren hjemmel til at fastsætte regler om, at en dyrlæge i en besætning af andre dyr end svin og kvæg, som er omfattet af en skriftlig sundhedsrådgivningsaftale, kan ordinere eller udlevere receptpligtige lægemidler til besætningsejeren eller dennes repræsentant til behandling af dyr i besætningen, der må forventes at blive angrebet af en sygdom, som dyrlægen allerede har diagnosticeret i besætningen.

Ændringen af lov om hold af dyr og ændringen af lov om dyrlæger træder i kraft den 1. juli 2010, hvorefter de hjemmelsmæssige forudsætninger for at indføre obligatorisk sundhedsrådgivning vil være til stede. Først herefter vil det være muligt at pålægge minkavlerne obligatorisk sundhedsrådgivning.

Det bør overvejes at indføre en nedre grænse for besætningsstørrelse, så eksempelvis besætninger med under 20 voksne hunner eller 100 hvalpe ikke omfattes af obligatorisk sundhedsrådgivning. Disse meget små besætninger kunne indgå i Veterinærrejsesholdets tematiserede kontrolaktioner over for de mindre kvæg- og svinebesætninger.

9.3 Lægemiddelanvendelse

Efter dyrlægeloven må en dyrlæge kun udlevere eller ordinere receptpligtige lægemidler til behandling af sygdomstilfælde hos dyr, når dyrlægen selv har stillet diagnosen.

Indførsel af den foreslåede model forudsætter en ændring af bekendtgørelse nr. 481 af 29. maj 2007 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr og fødevarevirksomheders egenkontrol med restkoncentrationer og bekendtgørelse nr. 482 af 29. maj 2007 om dyrlægers anvendelse, udlevering og receptordinering af lægemidler til dyr.

10. Tidsplan og evaluering

Lovhjemmel til indførelse af obligatorisk sundhedsrådgivning er til stede i lov om dyrlæger, og den nødvendige bekendtgørelse vil kunne træde i kraft i udgangen af 2010.

Lovhjemmel til indførelse af uddannelseskrav for pelsdyravlere skal tilvejebringes ved ændring af lov om hold af dyr. Et lovforslag vil kunne fremsættes i løbet af efteråret 2010 og forventes færdigbehandlet i løbet af foråret 2011. Den nødvendige bekendtgørelse forventes i så fald at kunne træde i kraft medio 2011. Indtil da vil der være tale om en frivillig ordning.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der foretages en evaluering af de igangsatte initiativer efter 2 år.

Bilag 1

Kommissorium for arbejdsgruppe til udarbejdelse af initiativer til øget kontrol af dyresundhed og dyrevelfærd hos pelsdyravlere

Problem

Der er i efteråret 2009 kommet særligt fokus på mulige dyrevelfærdsproblemer på danske pelsdyrfarme, hvor TV udsendelser med billeder af dyr med sår, bylder og andre fysiske skader har gjort stærkt indtryk. Fødevareministeren har derfor besluttet, at alle pelsdyrfarme i løbet af 2010 vil få et uanmeldt kontrolbesøg med henblik på bredt at undersøge de velfærdsmæssige forhold.

Samtidig med dette initiativ er der brug for at få etableret systemer, der løbende er med til at sikre overvågning og håndtering af eventuelle dyrevelfærdsproblemer på pelsdyrfarme.

Løsning

Den 2. november 2009 har Fødevareministeriet afholdt et møde med erhvervet om, hvilke initiativer der bør iværksættes med henblik på at øge dyrevelfærden yderligere på pelsdyrfarme. Fødevarestyrelsen har desuden afholdt et møde med erhvervet den 26. november 2009 hvor der var enighed om at nedenstående initiativer gennemføres hos danske pelsdyravlere i perioden ultimo 2009 til primo 2011:

- Erhvervet har ultimo 2009 kontaktet driftsleder på de ca. 1500 pelsdyrfarme i Danmark for derved at screene regelefterlevelse på farmene. På baggrund af en analyse af screeningen gennemføres ultimo og primo 2010 prioriterede konsulentbesøg på samtlige farme.
- Erhvervet udarbejder og introducerer et af Fødevarestyrelsen godkendt branchekodeks/tjekliste dækkende god farmpraksis på dyrevelfærdsområdet. Denne branchekodeks/tjekliste skal også tjene som grundlag for såvel rådgivningsbesøg som Fødevarestyrelsens tilsyn på farme.
- Pelsdyravlerforeningen introducerer et farm-managementsystem "Farm-Cockpit" som via løbende produktionsovervågning understøtter korrekt management på hver enkelt farm, baseret på bl.a. egenkontrollsystemer og branchekodekset.
- Der introduceres et lovpligtigt uddannelseskraft for nye pelsdyravlere. Der introduceres ligeledes et krav om periodisk efteruddannelse for samtlige eksisterende pelsdyravlere. Uddannelseskraftet vil bl.a. inkludere de lovpligtige krav på dyrevelfærds- og medicinområdet.
- Der udvikles en model for obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler mellem pelsdyravlere og praktiserende dyrlæger. Som udgangspunkt påregnes gennemført 4 – 6 dyrlægebesøg pr. år. Det skal undersøges, om nærmere udvalgte faktorer kan danne

grundlag for at antallet af dyrlægebesøg kan være variabelt fra pelsdyravler til pelsdyravler

- Der defineres incitament, så god landmandspraksis indebærer mindre offentlig kontrol og krav om muligt færre obligatoriske rådgivningsbesøg fra den praktiserende dyrlæge.
- I det offentlige sanktionspraksis indføres om muligt mulighed for skærpet tilsyn i problemfarme med mulighed for påbud om iværksættelse af handleplaner.

Ovenstående initiativer beskrives i detaljen i en teknisk arbejdsgruppe under formandskab af Fødevarestyrelsen med deltagelse af Plantedirektoratet, Justitsministeriet, Dansk Pelsdyravlerforening, Århus Universitet og Den Danske Dyrlægeforening. Arbejdsgruppen træder sammen medio december 2009 og vil her fastlægge en tidsplan for arbejdet. Resultatet af arbejdsgruppens overvejelser sammenfattes i en rapport der forelægges Fødevareministeriet.

Lovgivning

Der være behov for at ændre forslag til lov om ændring af lov om hold af dyr og lov om dyrlæger, der fremsættes november II, med henblik på at tilvejebringe hjemmel til indførelse af obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler for pelsdyrfarme. Lovforslaget har netop været i høring. Da erhvervet er enig i dette initiativ vurderes det, at der ikke er behov for en fornyet høring over lovforslaget. Ændring af lovforslaget er udarbejdet.

Bilag 2

Plantedirektoratet

Den 09.04.10

Sagsnr.: 10-51432-000002

KALU/BBN

Status over velfærdskontrollen på minkbesætninger

Plantedirektoratets kontrollører har frem til d. 1. april 2010 gennemført lidt over 100 kontroller ud af de ca. 1650 minkbesætninger, der er udtrukket til kontrol. Kontrollen omfatter velfærdskontrol samt hegnskontrol.

På de ca. 100 besætninger, der er kontrolleret, er der fundet overtrædelser af velfærdsreglerne og/eller hegningsreglerne i knapt 50 besætninger.

Der er i alt givet 125 indskærpelser og påbud på de knap 50 besætninger. Der er givet ca. 40 indskærpelser og ca. 25 påbud på velfærdsområdet. Den resterende del af de udstedte påbud og indskærpelser vedrører udelukkende bestemmelser om husning af mink og hegning af minkfarme og er således ikke en del af velfærdskontrollen

Indskærpelser og påbud, der vedrører velfærdskontrollen, er givet på 30 af de kontrollerede besætninger eller ca. 1/3.

De overtrædelser på velfærdskontrollen, som Plantedirektoratets kontrollører har set flest af på nuværende tidspunkt, vedrører manglende overholdelse af bestemmelserne om:

- Et årligt dyrlægebesøg på minkfarmen
- Håndtering af syge og tilskadekomne dyr
- Aflivningsudstyrets udformning
- Optegnelser over medicinsk behandling
- Beskæftigelsesmateriale

Blandt de gennemførte kontroller forventer Plantedirektoratet, at der på nuværende tidspunkt er to besætninger, hvor overtrædelserne vedrørende syge og tilskadekomne dyr, har været af en sådan karakter, at der vil blive indsendt en politianmeldelse.

Tilbage meldingen fra Plantedirektoratets kontrollører er dog, at tilstanden på hovedparten af minkfarmene generelt har været tilfredsstillende. De gennemførte kontroller er blevet gennemført i den periode, hvor der er færrest dyr på minkfarmene. I efteråret, hvor belægningen på minkfarmene er væsentlig højere, kan antallet af overtrædelser og typerne af overtrædelser muligvis give et andet billede.

